

1987, 17. prosince – *Dopis mluvčích Charty 77 Jana Litomiského, Libuše Šilhánové a Josefa Vohryzka, člena Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných a místopředsedy Mezinárodní federace pro lidská práva Ladislava Lise a členů VONS Václava Havla a Anny Šabatové obsahující odvolání proti rozhodnutí odboru vnitřních věcí Obvodního národního výboru v Praze 1 o zákazu manifestace u příležitosti Dne lidských práv (dokument Charty 77 č. 78/87).*¹

Věc: Odvolání proti rozhodnutí Odboru vnitřních věcí v Praze 1 ze dne 4. 12. 1987 (č. j. neuvedeno)

Rozhodnutím odboru vnitřních věcí ONV v Praze 1 ze dne 4. 12. 1987, č. j. neuvedeno, bylo zakázáno konání manifestace ke Dni lidských práv OSN dne 10. 12. 1987 a případnému odvolání byl odňat odkladný účinek.

Proti tomuto rozhodnutí podáváme v běžící lhůtě toto odvolání.

Napadené rozhodnutí je protiústavní.

Napadené rozhodnutí vychází totiž z názoru, že svoboda shromažďovací a svoboda pouličních průvodů a manifestací je zaručena jen osobám sdruženým v dobrovolné organizaci nebo spolku, neboť jen takové osoby (nesoukromé, veřejné?) mohou zajistit zachování veřejného pořádku v době konání manifestace. „Soukromé osoby“ dle napadeného rozhodnutí zachování veřejného pořádku v době konání manifestace zajistit nemohou (a tudíž předmětné svobody nepožívají).

Toto stanovisko je protiústavní a svědčí o naprostém nepochopení podstaty občanských práv.

Ústava ČSSR v hlavě II. o „právech a povinnostech občanů“ pojem „soukromá osoba“ nezná.

Podle stanoviska obsaženého v napadeném rozhodnutí by však v daném případě byly občany jen osoby sdružené v nějaké dobrovolné organizaci nebo spolku. Tedy jen někteří „občané“ byli by

občany. To by bylo bez dalšího v rozporu se zásadou občanské rovnoprávnosti (čl. 20 Ústavy ČSSR).

V souladu s ústavou je i ustanovení § 6 zákona č. 68/1951 Sb. („občanům je zaručen“) a ustanovení § 6 a následující prováděcí vyhlášky č. 320/1951 Ú. 1.

Prováděcí vyhláška rozlišuje pouze z hlediska ohlašovací povinnosti mezi veřejnými shromážděními pořádanými veřejnými činiteli (§ 7), organizacemi (§ 8), spolky (§ 9) a ostatními případy (§ 10). Právě věta první § 10 citované vyhlášky předpokládá případy, kdy svolavatelé nejsou sdružení „v žádné dobrovolné organizaci ani spolku“ (viz odůvodnění napadeného rozhodnutí).

Z čs. právního řádu nijak neplyne, že by povinností dle ustanovení § 7 zákona č. 68/1951 Sb. mohla dostát jen shromáždění pořádaná veřejnými činiteli, organizacemi nebo spolky. Opačné stanovisko, zastávané v napadeném rozhodnutí, tedy nemá opory v čs. právním řádu.

Ohlašovací povinnost (§ 6, věta druhá citované vyhlášky) je však dána potřebou péče o shromáždění, kterou má poskytnout příslušný národní výbor, eventuelně i za pomoci SNB (§ 4 písm. i a § 37 zákona č. 40/1974 Sb.).

Naše žádost o zajištění ochrany manifestujících příslušníky VB v žádném případě nebyla a není „zbavováním se odpovědností“, respektive povinností dle ustanovení § 7 zákona č. 68/1951 Sb., jejím „přenášením na orgány VB“, jak uvedeno v odůvodnění napadeného rozhodnutí, nýbrž oprávněným odvoláním se na povinnost NV pečovat o shromáždění, případně za pomoci příslušníků SNB, jak zmíněno v předchozím odstavci.

Namísto povinného poskytnutí péče o shromáždění však bylo shromáždění protiústavně zakázáno a byla poskytnuta péče o výkon zákazu manifestace, a to s vyžádáním pomoci SNB.

ONV v Praze 1 tak nedostál své povinnosti zaručit nám výkon ústavního práva dle článku 28 Ústavy ČSSR a naopak nám porušením této své povinnosti výkon tohoto práva protiústavně zmařil.

Ze všech shora uvedených důvodů proto navrhuje, aby napadené rozhodnutí bylo v plném rozsahu zrušeno.

Současně si dovolujeme upozornit, že opakování obdobného zneužívání ohlašovací povinnosti dle § 10 vyhlášky č. 320/1951 Ú. 1. národními výbory k maření výkonu shromažďovacího práva občanů dle článku 28 Ústavy ČSSR by mohlo vést občany k vědomému nedodržování této podzákonné povinnosti za účelem realizace jejich ústavního práva. Občanská neposlušnost by v takovém případě byla jedinou možnou bezprostředně účinnou reakcí na neústavní postup ostatních orgánů a jediným nutným způsobem sebezpotvrzení člověka jakožto občana.

Informace o Chartě 77, r. 10, 1987, č. 18, s. 2–3.

POZNÁMKY

- ¹ Dopis byl adresován Odboru vnitřních věcí ONV v Praze 1, Vodičkova 18, Praha 1. Dále viz dopis mluvčích Charty 77 Jana Litomiského, Libuše Šilhánové a Josefa Vohryzka, člena Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných a místopředsedy Mezinárodní federace pro lidská práva Ladislava Lise a členů VONS Václava Havla a Anny Šabatové ONV v Praze 1 obsahující oznámení o uspořádání veřejné manifestace u příležitosti Dne lidských práv na Staroměstském náměstí v Praze 10. prosince 1987, dokument č. 1186. K zásahu proti účastníkům manifestace na Den lidských práv viz sdělení VONS č. 715, dokument č. 718; dále viz sdělení VONS č. 727 a 746, dokumenty č. 730 a 749, k případu Jiřího Kubína.